

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan Hippische Zone Grandorse

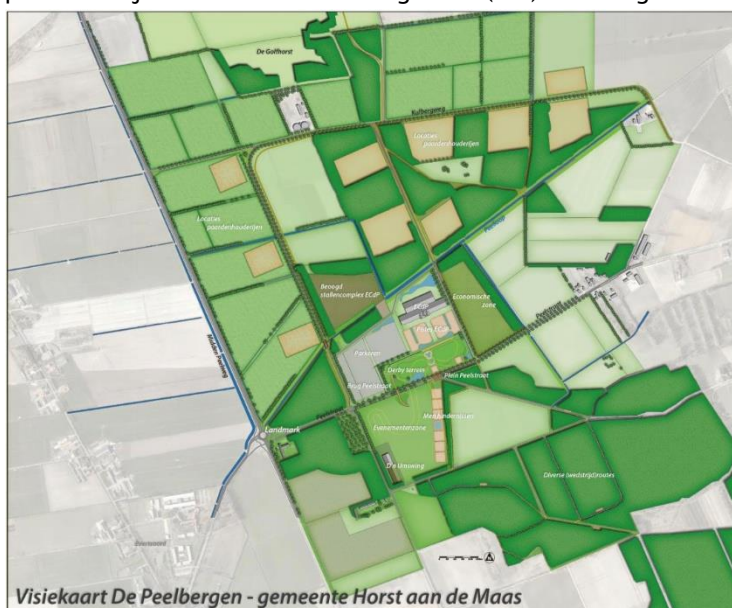
Voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport

28 mei 2018 / projectnummer: 3292

1. Hoofdpunten van het advies

De gemeente Horst aan de Maas wil, in lijn met het provinciale beleid voor de recreatieve ontwikkeling van de zone langs de Peelroute, in het gebied rond het bestaande *Equestrian Center de Peelbergen* (ECdP) diverse ontwikkelingen mogelijk maken ten behoeve van de paardensport. Het gaat hierbij om een evenemententerrein met naar verwachting tot 260.000 bezoekers per jaar, permanente (ca. 1000) en tijdelijke (ca. 600) stalplaatsen voor paarden, maximaal 16 hippische bedrijven met bijbehorende bouwwerken en voorzieningen, een hippisch bedrijventerrein en om een groene (her)inrichting. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken, wordt het bestemmingsplan 'Grandorse' voorbereid. Voor het besluit over het bestemmingsplan is een milieueffectrapport opgesteld, zodat de gemeenteraad de milieugevolgen van het plan kan meewegen bij het besluit over het plan. De gemeente Horst aan de Maas heeft de Commissie voor de m.e.r.¹ gevraagd om het MER te toetsen.

Figuur 1 mogelijke invulling plan, uit de provinciale visie (2016). Bron: MER.

Wat blijkt er uit het MER?

Uit het MER blijkt dat het plan aanzienlijke effecten kan hebben op de beschermde natuurgebieden in en rond het plangebied. Ook kunnen effecten op beschermde soorten optreden zoals de das, die in het gebied veel voorkomt. Het gebied is nu heel open en zal een transformatie ondergaan naar een meer besloten en verdicht landschap. De toegestane evenementen zullen leiden tot verkeerspieken met files en een hoge parkeerdruk.

Wat is de beoordeling van de Commissie over het MER?

Het MER is overzichtelijk en geeft op hoofdlijnen aan wat het voornemen inhoudt. **Het MER mist echter op een aantal punten nog informatie om nu een besluit te kunnen nemen over het bestemmingsplan waarbij het milieubelang volwaardig kan worden meegewogen.** Het gaat naar oordeel van de Commissie over de volgende punten:

- **Verkeer en parkeren.** Het plan zal leiden tot veel extra bezoekers, zeker bij evenementen. Het verkeersonderzoek is niet op maat gemaakt voor Grandorse en geeft geen goed

¹ Commissie voor de milieueffectrapportage. De samenstelling en werkwijze van de werkgroep van de Commissie m.e.r. en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, via de link [3292](#) of door dit nummer op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

overzicht van al het mogelijke verkeer. Het verkeersonderzoek onderschat daardoor mogelijk de effecten en knelpunten. Denk hierbij aan filevorming bij Ysselsteyn, bij de oprit van de A67 en op de lokale wegen. Sommige oplossingsrichtingen zijn niet compleet, van andere is niet aangetoond dat die realistisch, effectief en haalbaar zijn. Ook calamiteitenvoorzieningen en parkeren komen onvoldoende aan bod.

- **Stikstof.** In het onderzoek naar de uitstoot van stikstofoxiden en ammoniak is niet uitgegaan van het maximaal aantal paardenhouderijen die het plan mogelijk maakt en is onvoldoende duidelijk of rekening is gehouden met het tijdelijk verblijf van paarden in het plangebied. In de omgeving van het plangebied liggen beschermde natuurgebieden die gevoelig zijn voor stikstofdepositie, zoals de *Deurnsche Peel & Mariapeel*. Op dit moment komt al meer stikstof deze gebieden in dan goed is voor deze natuur. Elke toename kan leiden tot verdere aantasting van deze natuurwaarden. Op dit moment is nog niet duidelijk of voor het plan (voldoende) ontwikkelingsruimte is gereserveerd in het kader van het Programma aanpak stikstof, waardoor de volledige uitvoerbaarheid van het plan niet is verzekerd.
- **Natuur.** In het plangebied is een aanzienlijk areaal Natuurnetwerk aanwezig en komen beschermde soorten voor, zoals dassen en levendbarende hagedissen. Uit het MER blijkt dat het plan kan leiden tot vernietiging van Natuurnetwerk en verstoring van de genoemde soorten en vernietiging van hun leefgebied. Het MER beschrijft wel mogelijkheden om deze effecten te verminderen, maar maakt niet duidelijk of deze voldoende zijn om ervoor te zorgen dat het plan uitvoerbaar is met het oog op de soortbescherming.
- **Groen/blauw raamwerk.** De gemeente wil het gebied landschappelijk aantrekkelijk maken en wil het toegankelijk maken voor iedereen die het recreatief wil gebruiken. Daarom heeft de gemeente het voornemen een 'groen/blauw raamwerk' te ontwikkelen met landschapsmaatregelen maar ook natuurcompensatie en klimaatmaatregelen zoals waterberging. Op dit moment is nog niet duidelijk hoe het gebied eruit kan komen te zien en hoe wordt geregeld dat het gebied toegankelijk is. Het MER beschrijft niet wie de maatregelen uitvoert en hoe deze worden vastgelegd.
- **Verlichting.** De effecten van extra verlichting op dieren en mensen zijn in het MER niet bekeken. Daardoor komt schadelijke effecten op dieren en mogelijke hinder voor mensen niet in beeld. Ook eventuele maatregelen zijn niet uitgewerkt.
- **Fasering van het plan.** Het is nog niet duidelijk welke bedrijven zich gaan vestigen in het gebied en in welk tempo, en of het hele gebied vol zal komen. Met een fasering is het wellicht mogelijk te zorgen dat het plan hoe dan ook tot een samenhangend en goed functionerend eindresultaat komt, ook als het niet helemaal vol komt. Zo kan worden voorkomen dat achteraf blijkt dat voor bijvoorbeeld landschap, toegankelijkheid en klimaatmaatregelen verkeerde keuzen zijn gemaakt. Bovendien kunnen met een slimme fasering negatieve effecten op bijvoorbeeld de das mogelijk verminderd of zelfs voorkomen worden.

De Commissie adviseert een aanvulling op het MER op te stellen waarin deze informatie als nog kan worden opgenomen.

Waarom een MER en een advies van de Commissie?

Voor het realiseren van plan 'Grandorse' moet het vigerende bestemmingsplan voor dit terrein worden aangepast. Ter onderbouwing van dit bestemmingsplan moet de gemeente de milieugevolgen van de gebiedsontwikkeling onderzoeken en beschrijven in een (plan-)MER. Zo kan de gemeenteraad het milieubelang goed meewegen bij het besluit over het bestemmingsplan. De gemeente heeft de Commissie gevraagd om een onafhankelijk oordeel over het MER. De onafhankelijke Commissie m.e.r. is bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. De Commissie schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag - in dit geval de gemeenteraad van Horst aan de Maas - besluit over het project.

2. Toelichting op het oordeel

In dit hoofdstuk wordt de beoordeling van de Commissie nader toegelicht. In kaders staat de informatie die naar oordeel van de Commissie nog nodig is, zodat de gemeenteraad de milieuarargumenten voldoende kan meewegen bij het besluit over het bestemmingsplan. Verder doet de Commissie enkele aanbevelingen op het gebied van energie, klimaatverandering en duurzaamheid, die geen betrekking hebben op ontbrekende essentiële informatie. Dit is bedoeld om de kwaliteit van de besluitvorming te verbeteren.

2.1 Verkeer en parkeren

Voor een grootschalige sport- en recreatievoorziening als de Grandorse is de kwaliteit van de bereikbaarheid, inclusief het parkeren, van essentieel belang. De gemeente geeft ook nadrukkelijk aan dat verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid evenals andere thema's minstens 'zeer goed' moeten scoren.

Wanneer het onderdeel verkeer uit het MER naast deze doelstelling wordt gelegd, constateert de Commissie dat de verkeersberekeningen zeer globaal zijn en met een aantal aannames gebaseerd op eerdere verkeersberekeningen voor Toverland. Voor het besluit over het plan, met mogelijk zeer veel bezoekers, is dit echter onvoldoende. Het verkeersonderzoek is niet specifiek genoeg en de effecten worden mogelijk onderschat. Zo wordt niet duidelijk welke knelpunten er kunnen ontstaan. Er wordt geen inzicht geboden in het totaalbeeld van zowel bezoekers, deelnemers als personeel. De aankomst- en vertrekpatronen voor zowel een normale situatie als voor een situatie met een topevenement (60.000 bezoekers in enkele dagen) zijn essentieel om de toekomstige verkeersafwikkeling te kunnen beoordelen. Ook mogelijke problemen als filevorming bij Ysselsteyn, bij de opritten van A67 en de A73 zijn evenals de gevolgen voor de lokale wegen niet beschouwd. De mogelijke samenhang met het verkeer van en naar Toverland is niet duidelijk. De calamiteitenvoorzieningen op het terrein, zoals vluchtwegen, komen niet aan bod. Ook Rijkswaterstaat geeft in zijn zienswijze aan dat het verkeersonderzoek nog niet voldoende is.

In het MER is niet ingegaan op de organisatie van het parkeren voor de verschillende doelgroepen. Dit roept verschillende vragen op:

- Hoeveel parkeerruimte is benodigd voor personenauto's van bezoekers en personeel, paarden-camperbussen, trailers en overige vervoersmiddelen en hoe verhouden die zich ruimtelijk en verkeerstechnisch tot elkaar?
- Hoe wordt omgegaan met de parkeersituatie bij topevenementen?

Hierdoor komen ook de benodigde maatregelen voor het oplossen van parkeerknelpunten niet in beeld.

Oplossingen worden gezocht in verkeers- en vervoermanagement en dat leidt tot minder slechte scores in de beoordeling van de verkeersaspecten (pagina 81). Het MER geeft geen onderbouwing van de scores en welke verkeersproblemen er dan nog resteren na toepassing van vervoermanagement.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER meer inzicht te geven in de effecten van Grandorse op de totale verkeersontwikkeling, de bereikbaarheid en afwikkeling voor het wegennet in het gebied tussen de A67, de A73, de N270 en N279, inclusief de lokale wegen. Ga hierbij in op piekbelastingen en cumulatieve effecten met bestaande en nieuwe ontwikkelingen in de omgeving.

Breng daarnaast de organisatie van het parkeren in beeld. Maak de aard en omvang van de noodzakelijke maatregelen om de knelpunten op te lossen concreet. Een uitgewerkt verkeersmanagementplan kan hier onderdeel van zijn, maar ook andere maatregelen kunnen aan de orde zijn. Het MER moet laten zien dat de maatregelen het beoogde effect hebben en dat het verkeer in goede banen wordt geleid.

2.2 Stikstofdepositie

Het extra verkeer en de tijdelijke en permanente aanwezigheid van paarden leiden volgens het MER tot de uitstoot van ammoniak en stikstofoxiden. Deze activiteiten veroorzaken daarom extra stikstofdepositie in de wijde omgeving van het plangebied. In de omgeving liggen voor stikstof gevoelige Natura 2000-gebieden, zoals het natuurgebied *Deurnsche Peel & Mariapeel*, op minder dan 2 kilometer ten westen van het plangebied. De stikstofdepositie op deze gebieden is al erg hoog, ruim boven de kritische depositiewaarde voor stikstof. Elke toename leidt dan tot verdere aantasting van de beschermde natuurwaarden.

Om effecten te voorkomen is de vestiging van nieuwe paardenbedrijven aangedragen als zogenaamd 'prioritair project'. Dit zijn projecten waarvoor ontwikkelingsruimte wordt gereserveerd in het Programma aanpak stikstof (PAS). Op dit moment is het plan nog niet opgenomen in de bijlage bij de Regeling natuurbescherming.² Daardoor beschrijft het MER op dit moment geen alternatief dat uitvoerbaar is binnen de kaders van de Wet natuurbescherming.

Overigens is niet duidelijk of de aanvraag voor prioritair project is gedaan op basis van maximale invulling van het plan. De aanvraag is gebaseerd op 10 paardenbedrijven, terwijl het plan 16 bedrijven mogelijk maakt. De invulling van de bouwkvavels zelf is mogelijk niet op basis van een maximale invulling berekend. Dit omdat van hogere en lagere aantallen (200 versus 75 paarden) wordt uitgegaan, bij in principe hetzelfde type bouwvlakken. Het aantal paarden wordt echter niet beperkt in de planregels. Ook is niet duidelijk of voldoende rekening is gehouden met het tijdelijk verblijf van (veel) paarden in het plangebied. Voor tijdelijk

---

² Als de aanvraag voor de in het plan opgenomen activiteiten wordt gehonoreerd wordt het plan als prioritair project is opgenomen in bijlage 1 bij de Regeling natuurbescherming. De Provincie Limburg heeft in haar zienswijzen aangegeven dat in het derde kwartaal van 2018 wordt beslist over de status van prioritair project.

verblijf in nieuw op te richten stallen bij het ECdP is hier wel rekening mee gehouden, maar voor de andere locaties, bijvoorbeeld manege D'n Umswing, is dit niet gebeurd.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER te beschrijven op welke wijze voorkomen kan worden dat het planalternatief aantasting van beschermde Natura-2000 gebieden veroorzaakt. Daarmee kan worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is binnen de kaders van de Wet natuurbescherming. Dit kan door aan te tonen dat het project is opgenomen als prioritair project in bijlage 1 van de Regeling natuurbescherming.

Onderbouw de aanvraag die bij de Provincie is gedaan. Voeg daarvoor de Aerius berekeningen toe, inclusief de uitgangspunten die aan deze berekeningen ten grondslag liggen. Bij de huidige aanvraag is alleen rekening gehouden met de permanente verblijfsplaatsen voor paarden. De Commissie adviseert echter ook rekening te houden met paarden die tijdelijk verblijven, bijvoorbeeld tijdens een evenement. Ga uit van een maximale invulling van de ruimte die het plan biedt.

2.3 Natuur en landschap

2.3.1 Beschermd gebied

Zoals in het MER is geconstateerd vinden in het plan ingrepen in de goudgroene en zilvergroene natuurzone plaats die beide tot het Limburgse Natuurnetwerk (NNN) behoren.³ In de provincie Limburg geldt binnen de NNN het 'nee, tenzij' principe, of kan worden gewerkt met de zogenaamde saldo-benadering. De Commissie meent dat voor beide mogelijkheden bij vernietiging van natuurdoeltypen en aantasting van foerageer- en leefgebieden (onder andere van de das) moet worden nagegaan in hoeverre hier sprake is van significante aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken. Dit is in het MER nog niet gebeurd. De gemeente heeft aangegeven dat een compensatieplan wordt uitgewerkt.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER te beschrijven welke wezenlijke waarden en kenmerken van het gebied worden aangetast. Geef aan welke waarden worden gecompenseerd en op welke wijze dit wordt bereikt. Dit kan bijvoorbeeld in het compensatieplan. Geef ook aan hoe dit past binnen het Provinciale beleid voor de NNN.

2.3.2 Beschermd soorten in het plangebied

Het plangebied herbergt diverse natuurwaarden. Naast de bossen, singels en kruiden- en faunarijke graslanden uit het Natuurnetwerk, komen in het plangebied beschermde soorten voor, zoals das, eekhoorn, een aantal vleermuissoorten, een aantal broedvogelsoorten, kleine

---

³ Op pagina 48 van het MER spreekt men bij de goudgroene natuurzone over vernietiging van natuurdoeltypen, aantasting van geomorfologische waarden en aantasting van overige waarden (rust, stilte, donkerte en openheid) en bij de zilvergroene natuurzone over aantasting van het foerageergebied van dassen, lokaal geomorfologische waarden en aantasting van overige waarden (rust, stilte, donkerte en openheid).

modderkruiper en levendbarende hagedis. Deze soorten stellen specifieke eisen aan hun omgeving. Uit het MER blijkt het plan kan leiden tot verstoring⁴ van deze soorten, en vernietiging van hun leefgebied.

Zo heeft de das een groot leefgebied. Hij heeft een omgeving nodig met bos voor zijn tijdelijke en permanente huisvesting én met vooral graslanden om te foerageren. Het hoofdmenu bestaat uit regenwormen, die ze 's nachts in weilanden en open gebieden opsporen. De kans is dus reëel dat de das de directe graslanden rondom de bossen intensief gebruikt. Daar komen straks paardenbedrijven.

Het MER beschrijft wel compensatie- en mitigatiemogelijkheden, maar kijkt onvoldoende of deze compensatie en mitigatie voldoen aan de eisen die deze soorten stellen aan hun omgeving. Daardoor is niet uitgesloten dat wettelijke verbodsbepalingen voor deze soorten worden overtreden.⁵

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER expliciet de betekenis van de omliggende graslanden voor de soorten te beschrijven en bij een eventueel compensatieplan voldoende nabijgelegen foerageergebied op te nemen.

2.3.3 Effecten landschap en ruimtelijke kwaliteit

Uit het MER blijkt dat het gebied door het voornemen een grote transformatie ondergaat. De effectbeoordeling op landschap vindt in het MER plaats op basis van twee criteria:

- Het effect op het bestaande landschap, nog zonder rekening te houden met het natuurcompensatie- en landschapsplan. De 'verstedelijking' door stallen, woningen en andere gebouwde voorzieningen leidt tot een zeer negatieve score door verdwijnen van het bestaande open ontginningenlandschap.
- Het effect op het (dan ontstane) landschap door uitvoering van het natuurcompensatie- en landschapsplan, wat kan resulteren in een positieve score.

Inhoud en borging groen/blauw raamwerk

De gemeente heeft hoge ambities voor de ruimtelijke kwaliteit van het gebied. Daarnaast is het gebied onderdeel van de brede recreatiezone de Peelbergen, zodat het toegankelijk moet zijn voor iedereen die het recreatief wil gebruiken. Daarom wordt een groen/blauw raamwerk ontwikkeld. Dit heeft als doel landschappelijke waarden te versterken en te ontwikkelen, maar ook de natuurcompensatie en klimaatmaatregelen zoals waterberging moeten hierin een plaats vinden.

Op dit moment is dit raamwerk echter nog onvoldoende uitgewerkt en wordt verwezen naar een nog niet definitief beschikbaar natuurcompensatieplan en naar een nog op te stellen beeldkwaliteitsplan als onderdeel van het bestemmingsplan. Dit concept natuurcompensatieplan gaat alleen in op natuur en niet op landschap en klimaat. Het is niet duidelijk welke landschappelijke kwaliteiten worden nagestreefd en gerealiseerd en hoe de toegankelijkheid

⁴ Ook door verlichting.

⁵ Ook de Provincie Limburg geeft aan dat niet duidelijk is dat het voornemen uitvoerbaar is binnen de kaders van de Wet natuurbescherming.

vanuit de omgeving wordt vormgegeven. Daarbij speelt dat het lastig zal zijn samenhang in de beoogde ruimtelijke kwaliteit van de aanzienlijke hoeveelheid bebouwing en bouwwerken (stoeterijen, stallen, woningen, paardenbakken, -hallen en andere -infrastructuur) te garanderen, wat de noodzaak van degelijke groen/blauwe structuren van voldoende omvang alleen maar groter maakt.

Hoe het groen/blauwe raamwerk vervolgens wordt geborgd is ook niet beschreven. Het MER geeft ook niet aan of en op welke wijze de realisatie gemonitord gaat worden.

Hierdoor is niet duidelijk of de toekomstige inrichting van het gebied aan de eigen hoge ambities met betrekking tot natuur, landschap en waterberging zal voldoen, en of het gebied voldoende toegankelijk zal zijn.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER inzicht te verschaffen in de ambitie en omvang van de natuur- en landschapscompensatie. Geef aan waar de compensatiegronden voorhanden zijn en wat de kwaliteiten zijn van deze gronden. Geef ook aan hoe de gemeente de realisatie van het groen/blauwe raamwerk in de toekomst gaat monitoren en waar nodig bijsturen.

2.4 Verlichting

Het huidige terrein van het ECdP wordt al verlicht, ook 's avonds. Tijdens evenementen zal extra verlichting toegevoegd kunnen worden. In de planregels wordt verlichting tot 12 meter hoog toegestaan. De nieuw te vestigen paardenbedrijven worden waarschijnlijk ook verlicht, al is dit beperkt tot de periode tussen 7 uur in de ochtend tot 23 uur 's avonds. Uit diverse zienswijzen blijkt dat reeds hinder wordt ervaren van de huidige verlichting.

De effecten van verlichting op dieren en mensen zijn in het MER niet bekeken. Daardoor komt schadelijke effecten op dieren en mogelijke hinder voor mensen niet in beeld. Daardoor zijn ook eventuele maatregelen niet uitgewerkt.

De Commissie adviseert voorafgaand aan het besluit de effecten van toegestane verlichting te beschrijven. Ga hierbij uit van normale verlichting en verlichting tijdens evenementen. Geef aan welke maatregelen mogelijk zijn om hinder voor mensen of verstoring van dieren te voorkomen.

2.5 Fasering van het plan

Het plan kent nog vele onzekerheden. Het is nog niet duidelijk welke bedrijven zich gaan vestigen, in welk tempo en of het hele gebied vol zal komen. De gemeente heeft aangegeven dat reeds enkele kavels verkocht zijn, maar vele kavels ook nog niet.⁶ De onzekerheden worden groter, doordat diverse punten (beschreven in bovenstaande paragrafen) nog niet

---

⁶ Uit de zienswijze van de Provincie Limburg blijkt dat er voor tenminste 1 kavel al een omgevingsvergunningsprocedure loopt.

uitgewerkt zijn. Als er meer duidelijkheid wordt gegeven hoe deze onzekerheden worden ingevuld (met de effecten daarvan), kan worden voorkomen dat achteraf blijkt dat voor landschap, toegankelijkheid en klimaat verkeerde keuzen zijn gemaakt. Met een fasering is het wellicht mogelijk te zorgen dat het plan hoe dan ook tot een samenhangend en goed functionerend eindresultaat leidt, ook als het gebied langzamer dan gedacht wordt gevuld of niet helemaal vol komt. Bovendien kunnen met een slimme fasering negatieve effecten op bijvoorbeeld de das mogelijk verminderd of zelfs voorkomen worden. Zo kan het zeer onverstandig zijn om gronden uit te geven die thans nog tot het Natuurnetwerk behoren en wellicht onontbeerlijk zijn als foerageergebied voor de das.⁷

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER inzicht te geven in een mogelijke fasering van het plan, bijvoorbeeld in volgorde van uitgifte van terreinen voor te vestigen paardenbedrijven in samenhang met de tijdige uitvoering van een gedegen natuurcompensatie en landschapsplan.

2.6 Energie, klimaatverandering en duurzaamheid

Nederland heeft zich met het Energieakkoord gecommitteerd aan een vergaande vermindering van de uitstoot van broeikasgassen in de komende decennia. Ook in het kader van inspielen op klimaatverandering is veel in beweging, zoals blijkt uit de Bestuursovereenkomsten Deltaplan Hoge Zandgronden (DHZ) en Zoetwatervoorziening Oost-Nederland (ZON) en de daaruit voortvloeiende Werkprogramma's.

De Commissie constateert echter dat het MER nauwelijks aandacht besteedt aan deze opgaven. In het MER ontbreken zaken als de mogelijkheden voor vermindering van uitstoot van broeikasgassen en het duurzaam opwekken van energie in het plangebied. Ook voorstellen voor klimaatadaptatie ontbreken, wat bij de uitwerking van het blauwgroen raamwerk in een landschapsplan kansen biedt. Waterretentie en natuurlijker beheer van de watergangen in dit raamwerk zijn namelijk kansrijk. Verder gaat het MER niet in op duurzaamheid. Sommige zaken kunnen weliswaar later uitgewerkt worden, maar het MER zou dan op zijn minst inspiratie kunnen bieden voor deze uitwerking. Andere maatregelen kunnen alleen gezamenlijk gerealiseerd worden. Denk hierbij aan aanleg en onderhoud van groenvoorzieningen, afvalverwerkings- en recyclingsystemen en dergelijke.

Als deze niet uitgewerkt zijn in het MER, worden mogelijk kansen gemist. Daarom adviseert de Commissie deze onderwerpen en bijbehorende kansen in de nadere uitwerking van het plan alsnog mee te nemen.

---

⁷ Zie ook de zienswijze van de Provincie Limburg.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar de ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Op onze website vindt u meer informatie over de [werkwijze](#) van de Commissie.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Sjef Jansen

Wim Keijsers

Ben Peters

Willemijn Smal (secretaris)

Harry Webers (voorzitter)

Rob van Woerden

Besluit(en) waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Het bestemmingsplan Grandorse.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit D14: 100 paarden, D10: themapark. Een MER is ook nodig omdat effecten op Natura 2000-gebieden optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Daarom is een gecombineerd plan-/project-MER opgesteld.

Bevoegd gezag voor het bestemmingsplan

De gemeenteraad van Horst aan de Maas.

Initiatiefnemer

Het college van burgemeester en wethouders van Horst aan de Maas.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Alle zienswijzen en adviezen die de Commissie tot en met 1 mei 2018 van het bevoegd heeft ontvangen, heeft ze gelezen en in haar advies verwerkt, voor zover relevant voor het MER.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissierner.nl projectnummer [3292](#) in te vullen in het zoekvak.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

